

WAŻNI I
WARTOŚCIOWI
KONSPEKT ZAJĘĆ

Opracowanie:

TERESA OLESIŃSKA

RENATA SOBALA-NOWOBLISKA

Planowana liczba i wiek odbiorców: do 25 osób, uczniowie klas II – III

Czas trwania: około 45 minut

Cel (wiedza, umiejętności, postawy związane z edukacją globalną):

- uświadomienie dzieciom, że ludzie przeżywają emocje, radości i zmartwienia
- dostrzeganie predyspozycji i potencjału twórczego osób z niepełnosprawnością
- rozpoznawanie i nazywanie emocji
- wdrażanie do okazywania szacunku osobom niepełnosprawnym

Na zdjęciach (od lewej): chłopiec, który ściska wargi (USA); dziewczyna płacze; dziewczynka ziewa, USA; chłopiec w świątyni, Chiny (wszystkie – Unsplash)

Na zdjęciach (od lewej): osoby z wadami wzroku podczas Igrzysk Paraolimpijskich (paralympic.org), Jieli Li z Chin (paralympic.org), Pływanie na Letnich Igrzyskach Paraolimpijskich 2008 – pływanie kobiet w stylu dowolnym (Wikipedia.org), Maraton w Chicago w 2017 roku (Unsplash)

Potrzebne materiały:

- kartki w kształtach motyli, kartki A4
- mazaki, kredki, farby, taśma malarska
- nazwy uczuć na kartkach ew. symbole na kostce
- informacje dotyczące osiągnięć osób niepełnosprawnych
- stół ze zgromadzonymi dowolnymi przedmiotami
- klocki, buźki uśmiechnięta i smutna
- tekst opowiadania Małgorzaty Karowskiej – Koperwas pt.: „Moja mama jeździ na wózku”
- puzzle/obrazy wykonane przez artystów niepełnosprawnych
- zdjęcia (linki w załączniku)
- laptop, rzutnik
- chusteczki do zawiązania oczu.

Aranżacja przestrzeni: klasa lekcyjna, krzesła ustawione w kole, ławki ustawione do pracy grupowej.

Przebieg zajęć

1. Powitanie

Metoda: zabawa

Zabawa: „Witam wszystkich którzy...” (mają jasne włosy..., niebieskie oczy..., piszą prawą ręką..., lewą ręką...itp.) wymienione dzieci, które czują się powitane machają ręką w stronę prowadzącej/go.

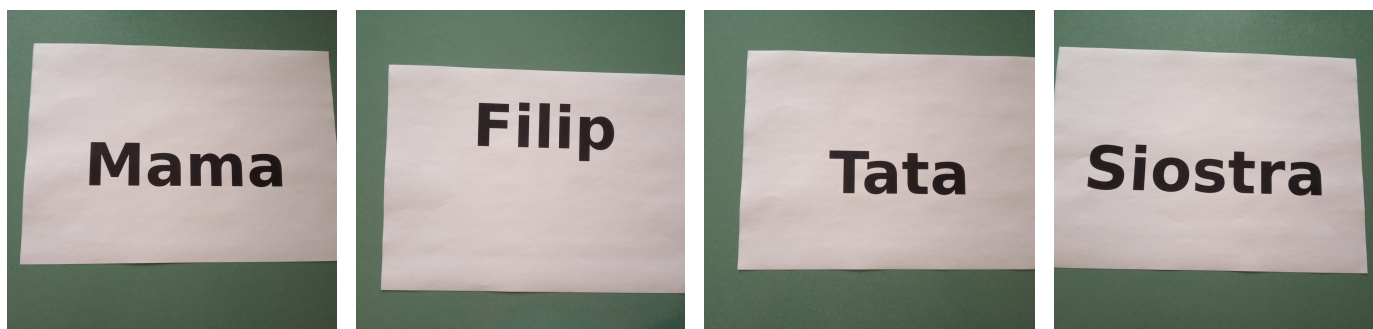
2. Na dzisiejszych zajęciach wspólnie poszukamy odpowiedzi na pytania:

- Czy naprawdę jesteśmy inni?
- Co czują inni ludzie?
- Dlaczego wszyscy są ważni i wartościowi?

3. Dzieci siedzą na dywanie i uważnie słuchają czytanego przez nauczyciela/kę fragmentu książki

Metoda: werbalna, rozmowa, burza mózgów

Po wysłuchaniu – udzielają odpowiedzi na pytania. Przed czytaniem nauczyciel/ka wyznacza grupki dzieci, które mają się wsłuchiwać i wczuwać w postać Filipa, mamy, taty, siostry. Dzieci siadają przy napisach: Mama, Filip, Tata, Siostra (*jak na zdjęciach*).

Nauczyciel/ka czyta dziewczynom i chłopcom I fragment opowiadania Małgorzaty Karowskiej – Koperwas pt.: „Moja mama jeździ na wózku” do zdania: „Trzeba to zaraz naprawić – powiedział tata”.

Rozmowa na temat treści opowiadania. Przykładowe pytania:

- Kto jest bohaterem opowiadania?
- Jak zachowywał się Filip po tym, jak mama przyszła po niego do szkoły? Jak względem siostry?
- Co było powodem takiego zachowania?
- Jakie emocje towarzyszyły Filipowi? (złość, wściekłość, frustracja, zdenerwowanie, gniew, był smutny, rozczarowany, że nie przyszedł tata)
- Jak mogła poczuć się mama? (smutek, żal, niepokój, rozżalenie, zranienie)
- Tata? (niepokój, smutek, żal)
- Siostra? (zdezorientowana, zasmucona, wystraszyła się, złość)

- Czego Filip dowiedział się od taty? *Uczucia są powszechne i naturalne, mogą być miłe i nieprzyjemne i zastawiają na nas pułapki. Budzą się w ludziach w wielu sytuacjach: w domu, szkole, pracy. Zastawiają na nas pułapki: często różnie zachowujemy się pod wpływem uczuć* **WAŻNE JEST, ABY ZNALEŹĆ SPOSÓB NA OMIJANIE TYCH PUŁAPEK.**
- Kto to jest osoba niepełnosprawna? *(Nie może samodzielnie wykonywać wielu rzeczy. Osoby niepełnosprawne to także te, które nie widzą, nie słyszą, nie mówią, złamali nogę)*
- Jak myślicie, jakie może być zakończenie tej historii? *(Dzieci podają przykłady)*

4. Uczucia (Załącznik 1)

Metoda: doświadczanie przez zabawę, zadania do wykonania

Na podłodze leżą dwie buźki: uśmiechnięta i smutna. Nauczyciel/ka rozdaje uczniom i uczennicom napisy przedstawiające uczucia. Dzieci stoją w kole, kolejno odczytują po cichu, nie pokazując innym, swój napis z nazwą uczucia. Zadaniem dziecka pokazującego jest pokazanie tego uczucia mimiką, postawą lub/i gestem. Grupa zgaduje nazwę uczucia i powtarza lub po swoim pokazuje to uczucie za pomocą gestu, mimiki. Gdy wszyscy wykonają zadanie, nauczyciel/ka pyta:

- Które z pokazanych przez was uczuć zaliczyłybyście do przyjemnych, a które nie?
- Czy uczucia są nam potrzebne?
- Po co są uczucia przyjemne, a po co nieprzyjemne?
- Czy wszystkie są potrzebne? (wszystkie są ważne).
- Jak sobie radzić z tymi uczuciami, które odczuwamy jako nieprzyjemne? np. ze smutkiem? z lękiem? (porozmawiać z kimś) ze złością? (np. podrzeć gazetę).

Nauczyciel/ka prosi o odłożenie napisów z nazwami emocji na podłogę, gdzie leżą buźki: uśmiechnięta i smutna. Podczas przyporządkowywania napisów do buziek dzieci mogą krótko wypowiedzieć się na temat uczucia przedstawionego na ich ikonkach: kiedy towarzyszy takie uczucie, co to za uczucie, czy kiedyś się tak czuło.

5. Młodsze dzieci lub nieczytające rzucają kostką na której bokach umieszczone są buźki – emocje. Dziecko nazywa wyrzuconą emocję (w postaci buźki), nazywa emocję i mówi, w jakiej sytuacji może towarzyszyć takie uczucie.

Ustawienie: swobodne, luźne

6. Nauczyciel/ka dzieli klasę na 5 grup i rozdaje grupom puzzle z obrazami wykonanymi przez osoby niepełnosprawne (Załącznik 2)

Metoda: zadań stawianych do wykonania

Po ułożeniu puzzli, grupy otrzymują kartki z informacjami dotyczącymi osób niepełnosprawnych (z fragmentami wypowiedzi, pasji, informacji). Zadaniem dziewczynek i chłopców jest zapoznanie się z informacjami i zastanowienie się, kogo i czego informacja dotyczy oraz opowiedzenie o tym pozostałym członkom grupy.

7. Zdjęcia

Metoda: oglądowa, podająca, słowna

Nauczyciel/ka wyjaśnia dzieciom, że ułożone przez nie puzzle wykonały osoby z niepełnosprawnością, a czytane przez nie fragmenty dotyczą osób niepełnosprawnych, które osiągnęły jakiś sukces, pracują, biorą udział w zawodach sportowych, mają swoje marzenia. Nauczyciel/ka pokazuje zdjęcia wybranych osób i komentuje. Zdjęcia przedstawiające: Jana Melę, Andrea Bocellego, Pawła Karpińskiego, Mariolę Wawer (w zał. – linki).

Nauczyciel/ka może pokazać też zdjęcia innych osób, nie tylko ujętych w informacjach dla grup np. niepełnosprawnej miss, niewidomego fotografa, sportowców na wózkach, ale dopiero po omówieniu osoby każdej grupy.

„Osoby z niepełnosprawnością mogą być aktywne fizycznie, uprawiać sporty, realizować swoje pasje np. taniec, muzyka, podróże, fotografia, są tak samo aktywne jak my, radzą sobie, choć może w inny sposób“.

8. Zabawa – próba rysowania obrazów np. portretów „niewiodącą” ręką (lub rysowanie z zawiązanymi oczami)

Metoda: doświadczenie przez zabawę

Po wykonaniu obrazów, nauczyciel/ka zaprasza dzieci na dywan. Zadaje pytania. Przykładowe pytania:

- Jak wam się podobało rysowanie tą ręką, którą rysowałyście?
- Co sprawiło wam największą trudność?
- Jak wam się podoba wasze dzieło?
- Co czułyście podczas rysowania?

9. Alternatywne zabawy do wyboru

Metoda: ekspresja plastyczna, doświadczenie przez zabawę

Można spróbować rysować stopami i kredkami na dużych arkuszach papieru rozłożonych na podłodze albo budować wieżę z klocków stopami.

Można też w parach prowadzić osobę, która ma zawiązane oczy albo:

a) Dziecko w kole ma zawiązane oczy. Uczestnicy stojący dookoła podają sobie szeleszczący woreczek lub dzwonek. Osoba z zawiązanymi oczami pokazuje palcem kierunek, skąd słychać szelest – po czym następuje zmiana.

b) Dzieci siedzą w kole, jedno stoi w środku, ma zawiązane oczy. Na stole rozłożone są różne przedmioty. Nauczyciel/ka podaje dziecku jeden ze zgromadzonych na stole przedmiotów. Dziecko za pomocą dotyku sprawdza kształt przedmiotu. Następnie nauczyciel/ka odkłada podaną dziecku rzecz z powrotem na stolik. Zadaniem dziecka jest znalezienie tej wcześniej dotykanej rzeczy wśród innych za pomocą dotyku.

**W tle słychać cichą muzykę A. Bocellego.*

10. Umieszczenie prac dzieci w formie wystawy w widocznym miejscu w sali

Metoda: oglądowa

Dzieci oglądają wykonane przez kolegów/koleżanki obrazki.

11. II część opowiadania

Metoda: słowna

Nauczyciel/ka prosi o przypomnienie proponowanych zakończeń opowiadania Małgorzaty Karowskiej – Koperwas pt.: „Moja mama jeździ na wózku“, które wymyślały dzieci na początku zajęć i odczytuje jego drugą część od akapitu: „W poniedziałkowy poranek Filip wszedł do klasy ostatni...”

12. Rozmowa z dziećmi na temat zakończenia opowiadania

Metoda: słowna

- Jak zakończyła się historia Filipa i mamy?
- Czego nas nauczyła ta historia?

„Każdy ma jakieś zainteresowania czy zdolności, osoby z niepełnosprawnością mają różne talenty podobnie jak my, należy je szanować, uczucia towarzyszą wszystkim ludziom, każdy ma prawo do godnego życia, szacunku, wszyscy mają prawo do uczestniczenia w życiu społecznym – szkoła, praca, zakupy, podróże, sporty. Każdy człowiek jest ważny“.

13. Zabawa na zakończenie

- a) Dzieci fruwać po sali jak motyle, po czym dobierają się w pary, w parach oburącz rysują na plecach kolegi/koleżanki kształty, wzory motyla itp.
- b) Lub jak w opowiadaniu – otrzymują kartkę przypominającą kształtem motyla, kapią na jedno skrzydło kolorową farbę po czym składają motyla na pół, gdy farby się połączą, otwierają skrzydełka. Wystawa.

ŹRÓDŁA:

- niewidomy fotograf: <http://kampaniespoleczne.pl/zmysl-fotografa/>
- <https://www.poynter.org/news/6-tips-covering-people-disabilities>
- <https://www.potentash.com/2014/11/13/rights-persons-disability-kenyan-constitution/>
- <https://www.un.org/africarenewal/magazine/april-2010/africa%E2%80%99s-disabled-will-not-be-forgotten>
- https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/statements-and-speeches/WCMS_536749/lang--en/index.htm

LINKI:

- 1. <http://mariola-wower-obrazy.com/-> obrazy
- 1a. <http://poznanyborcza.pl/poznan/7,36001,22575482,maluje-obrazy-choc-nie-ma-czucia-w-rekach-mariola-wower-zostala.html> Mariola Wower, maluje ustami, artykuł i zdjęcie artystki
- 2. <http://www.niepelnosprawni.pl/ledge/x/635374> Paweł Karpiński -wywiad i zdjęcie
- 2a. <https://www.se.pl/wiadomosci/galeria/pawe-karpinski/gg-pmnn-iWz3-kfTd/gp-qdXf-DSQm-aSTx> Paweł Karpiński, tancerz na wózku, zdjęcie z pokazu
- 3. <http://zyciorysy.info/andrea-bocelli/> A. Bocelli- życiorys
- 3a. <https://www.youtube.com/watch?v=-CYqs-sM94Q> teledysk - Andrea Bocelli
- 4. https://www.google.com/search?q=jan+mela+na+biegunie&client=firefox-b&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjIpu615-PeAhXGtIsKHdbpCzYQ_AUIDigB&biw=1280&bih=860#imgrc=F79l7LuVGKD9ZM: Jan Mela- zdjęcie
- 4a. https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Mela Jan Mela –wiadomości
- 4b. <http://www.kilimandzaro.mimowszystko.org/kmw/dziennik-z-podrozy/100,dok.html> Jan Mela na Kilimandzaro
- <https://www.bing.com/images/search?view=detailV2&ccid=QgBd2B8o&id=325537F72A45A1CDEC3FFED5D03A7DFF2D1BD0F4&thid=OIP.QgBd2B8oY1sAwGjzibIRegHaE-&mediaurl=http%3A%2F%2Fbi.gazeta.pl%2Fim%2F2%2F8147%2Fz8147042Q%2CKamil-Fabisiak-trenuje-w-klubie-pod-okiem-Jacka-Wi.jpg&exph=416&expw=620&q=paraolimpiada+2018&simid=608002522383256515&selectedindex=15&ajaxhist=0&vt=0> - zdjęcia sportowców na wózkach

ZAŁĄCZNIK 1.

LĘK

GNIEW

WSTYD

ZAZDROŚĆ

SMUTEK

RADOŚĆ

DUMA

WŚCIEKŁOŚĆ

ROZCZAROWANIE

ZADOWOLENIE

POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA

ZŁOŚĆ

NIEPOKÓJ

TREMA

WSTRĘT

ŻAL

STRACH

ZACHWYT

ULGA

Z A Ł A C Z N I K 2 :

INFORMACJA 1,1A – MARIOLA WOWER

INFORMACJA 2,2A – PAWEŁ KARPIŃSKI

INFORMACJA 3A – ANDREA BOCELLI

INFORMACJA 4, 4B – JAN MELA

1, 1a

Moja córka miała pięć lat i chciała, żebym pokazała jej, jak namalować drzewo. Wzięłam ołówkę i narysowałam drzewo. Potem coś innego. W końcu jakiś pejzaż. I tak wszystko się zaczęło – wspomina. – Najpierw malowałam farbami plakatowymi, na białych, szkolnych kartkach.

2, 2a

Jako jedyna osoba w Polsce posiada uprawnienia instruktora tańca sportowego. Szkoli osoby w Polsce i za granicą. Jego pasją są także podróże. Marzy o Kubie, Meksyku i Ameryce. Był już w 20 krajach świata, m.in. w Japonii Azerbejdżanie i Izraelu.

3a

Jest śpiewakiem, tenorem, kompozytorem, autorem piosenek. Potrafi grać na fortepianie, flecie, klarnecie. Od dziecka fascynował się włoskimi śpiewakami operowymi. W młodości wygrywał piosenkarskie konkursy. Studiował prawo. Jego marzenia zostania wielkim tenorem spełniły się po latach.

*tenor – najwyższy głos męski

4, 4b

Polski podróżnik i działacz społeczny. Najmłodszy w historii zdobywca biegunów – północnego i południowego w ciągu jednego roku. Wraz z innymi osobami zdobył najwyższy szczyt w Afryce – Kilimandżaro